

diffundere, & omnes zeli vires exerce, ut ab omnibus perfecta obedientia praeferatur suis legibus. At Director qui consulti, vel permittit suo paenitenti legi opinionem minus probabilem, non exerit omnes vires suas, ut perfectam obedientiam Divinam legi eidem inspiceret. Nam in concurso duarum opinioneum, quorum una facit praeceptis Evangelicis, altera cupiditatim, qui opinionem amplectitur quod fiat pro lege, pro certo haberet, si nihil agere quod aduersetur divina voluntati: qui vero amplectitur opinionem quod fiat pro libertate, is profecto dubitat, vel dubitate debet de hac agendi ratione, & se debet cognoscere pravaricationem legis: ergo non studet totis viribus manifestare Deum suum dilectionem, procurando perfectam obedientiam divinis mandatis ex parte eorum, qui sunt directiones spirituali subsum.

Si quis rem ageret, quam probabilius crederet afferendam ab amico suo, & si probabilitas crederet non ei futuram ingratit, is profecto nonne peccaret contra leges amicitiae? Nonne autem contemperat, quem debet diligere, & cujus iura debet tueri? At qui amplectitur & sequitur opinionem minus probabilem in concurso probabilioris & tutorioris, habet potiora ac validiora motiva qua evincunt, Deum agere latrum esse quod opinionem hanc probabilem sequitur: Ergo contemnit ac pro nihil habet dilectionem Dei. Quia omnia rationum momenta facile simul & valide ostendunt, cum peccare contra christianam prudentiam, contra aquatum, & contra charitatem qui anteponti opinionem minus probabilem & minus tutam in praxi, opinioni probabiliori ac tutori.

C A P U T VII.

De Probabilitate.

Anonymus eamdem viam terit, & hanc redarguit a propositione, quam statuit P. Alexander auctor de principiis Moralis Christianae. (1) *Qui quis fasce, & aeterni veritati (hoc est, divinae legi) (2) contrario dignati qualibet mortali ratione perniciose affectari, tamen fallitur: Eadem judicis imprudentia ex istis morum imprudentia fener exigit minus diligenter quae veritatis, minus studiose expurgari cordis.*

Anonymus malicie detegunt sententiam P. Alexandri, ejusque turpiter verbis adulterat, cum eum sic loquenter inducit: *Qui sequitur opinionem probabiliorum, peccat mortaliter, si habeat probabilitas non sua. (3)* Agitur et contra illo, qui sequitur opinionem minus probabilem, & faventem cupiditatem, in concurso probabilioris, qua sit pro lege. Hac est Regula numero decimateria, quam explicat P. Alexander hoc loco. Tradit siquidem, quod ille, qui in hoc concurso duarum opinioneum sequitur minus probabilem, contrarium veritati ac legi aeterna, semper decipitur, & hac iudicii imprudentia et voluntaria in sua causa. Etre quidem vera, nonne seipsum decipit, qui falsum pro vero amplectitur? Nonne est culpabilis imprudentia fumeum incertum pro certo in omnium gravissimo negotio, in quo agitur de aeterna salute? Imprudentia, vi cuius amplectitur in praxi Opinionem minus probabilem ac dubiam, qui facit cupiditatem contra legem Dei; huc, inquam, imprudentia, nonne recta procedit ex corruptione cordis nostri? Ceteras haec potestem illo modo excusari? Nonne est justa pena peccati, & causa alterius peccatum, prout docet S. Augustinus? (4) *Causa cordis & peccatum est, quo in Deum non creditur, & pona peccati, cum cor superbum digna animadversio ne puniri: & causa peccati, cum aliquod malum ceci- dius errore committitur. Nullam autem exculpationem is promovet, qui non agnoscit veritates de salute aeterna, & obligationes vita christiana, si potius ex cognoscere, & orni, & ad Dei legem mentem suam non applicat; nec erudit illi in lege Dei volunt, nec studuit munire cor suum ad cognoscendam veritatem; sed potius elegit euipiditatem, & amplecti laxiores opinions, negligens severioribus regulis Evangelii. Nam Deus pluit super peccatores laqueos; (5) &, ut inquit S. Augustinus (6) lege infatigabili (terribilis sive iustitia) spargit penales cecisterat super illicitas cupiditates.*

Doctrina P. Alexandri nihil commune habet cum hac propositione damnata ab Alexandre VIII. Non licet opinionem inter probabiles probabilem. Non solum licet eam sequi, sed impiger puncta doctrinam P. Alexandri tenemur eam sequi. At opinio qua facit cupiditatem ac libertati contra legem, non est probabi-

lior; cum e contra ea sit probabilior, qua facit legi contra libertatem; qui illam sequitur, seipsum decipit, & voluntaria caccitate laborat. *Nolam intelligere ut bene ageret. Iniquitatem meditatus est in cubili suo: afflit omni via non bone, malitiam autem non odit.* (7)

Qui sibi perfaudent, Christianum prudenter agere, non sequitur opiniones minus probabiles, qui immitunt rationes humanis, sciendi isti, in erroris veritati. Non trahuntur, inquit Lafrantius, (8) auctoritate cuiusquam, sed veritati potius forceant & accedant. *Natura hie reverentia locis est: in aeternum salutis praefabenda est, si aut persona inanis, aut opinio falsa deciperit. Homo autem, qualisunque est, si non credit, hoc est, si bonum credit (& qui sequitur in praxi opinionem dubiam & incertam, ex quo et appareat probabilis) ut non dicam studius, qui Iacob non videt errorum, certe arrogans est, qui sibi auctor vindicato quod humana conditio non recipit.*

Opinio P. Alexandri circa Probabilitatem, non est opinio singularis: institutus Sacra Scriptura, & Traditione, & confirmatur intus auctoritate, ac rationibus S. Thomae: id ipsum fons celeberrime Facultates Parisiensis ac Loveniensis, Clerus Galliae, & sapientes Theologi ac Canonici Ecclesiae Romane, videlicet ex Operibus Fagnani, Abatis Gradi Praefati Bibliothecae Vaticanae, Cardinalis d'Aguirre, & P. Tysius Gonzalez Generalis Societatis Iesu; qui omnia publici iuris sunt, & hanc materiali fuisse partitabant.

Anonymus perperam & per summam injuriam exprimat P. Alexander, quod cum studiose semper in medium protulerit *Decimatione Innocenti XI. contra luxuriam Moralem, ne verbum quidem fecit de Decimatione Alexandri VIII. contra Moralem severiorum, etiam frumento se obtulerit occasio etiam de istis loquendi.* (9) Verum P. Alexander eadem veneratione dictu *Decimatione utriusque Pontificis;* & *Alexandri VIII. decimatione ultrapavit contra peccatum philosophicum, & contra heresim que ferme ad nihil redigit praeceptum de diligendo Deo.* Si autem non citavit Decimationem diei 7. Decembri an: 1690, non erat illi necessarium, & ex prudencia omisit de illo verba facere. Sufficit profecto quod rejecerit, & impugnaverit propositiones omnes deinceps veritatis, minus studiose expurgari cordis.

C A P U T VIII.

De peccato Philosophico.

Inter regulas generales Christianae Moralis, qua tradit P. Alexander, facile primum locum obtinet ea que sequitur: (10) *Attentioni animi ad actionis pravitatem, non est necessaria ut peccatum impuniter. Nulla propria probari potest tanto rationum numero & potere, quanto hanc probat P. Alexander, tum ex Scriptura, tum ex Sanctis Augustino & Bernardo.*

Confirmatur Centuris a facultate Parisiensi, & a pluribus Gallis Episcopis latis contra opinionem contrariantem, qua in fama Apologia Catullorum patronos narrata erat; queque in memoratis Censuris declaratur falsa, irronia, scandalo, oppugna Sacra Scriptura, Sancti Petri, & precibus fidem, qui agnoscunt peccato ignorantes, & prebentes excusationes peccatorum facta aucti animarum suorum. Qui tuerit, quemadmodum nitor Anonymus, ad culpam requiri attentionem ad actionis, quam perpetravimus, pravitatem, is profecto tuerit ac docet, blasphemiam Santi cuique perfectionem contra Christianos non sive coram Deo peccata, qui ignorans id fecit, videlet ab ipsi actione ad actionis pravitatem: intus auctoritate ipsi apostoli, qui sive peccatum agnoscit & fateatur in eo quod ignorans fecit: *Qui prius blasphemauit sive inquiri illi (11) & perfector, & contumeliosus: sed misericordiam Dei confitens sive qui ignorans fecit.* Utterius excusat fere omnes tyrannos, qui Martyres variis cruciatus fulcierunt, non attendentes actionis pravitatem, sed contra credentes se obsequium praefare Deo, (12) quemadmodum ipse Christus Dominus predixerat: excusat camices, qui Christianum cruciferunt; nam non solum malitiam hujusmodi fecerunt non attendebant, sed ignorabant intus quid facerent: (13) excusat obsecratos & obdutatos, qui Dei & Legis oblitus, malitiam actuum suorum non considerant: excusat eos omnes, qui negleguntur infractions necessarias ad propriam latitatem, tisque regule meliori-

115

(1) Tom. 7. p. 161. (2) Lex tua veritas.

(5) Psalm. 10. (6) Lib. 2. Confess. 6. 19.

(9) Tom. 7. c. 4. art. unic. Reg. 75. p. 320.

(3) P. 18. (4) Lib. 3. cont. Julian. c. 3. (7) Psalm. 35. 4. (8) Lib. 3. Deum. Institut. c. 13. (10) 1. Tim. 1. 13. (11) John. 16. 2. (12) Lyc. 23.

O P U S C U L A.

9

ris conditionis quam sit docti, qui peccant ex fragilitate, scientes, malum esse quod agunt: tandem tunc tur systema peccati Philosophici, quod damnum jam fuit ab Alexandre VIII. tamquam temerarium, errorum, scandalorum, & pium sursum offensivum; & incurrit excommunicationis S. Sedis reservatum.

Exemplum, quod Anonymus in medium profert, (1) illius videlicet, qui die veneris carnem edere non cogitans diem esse veneris, nullatenus faveri systemati peccati philosophici, nec adveratur veritatem a P. Alexander tradit. Hec ignorans est facti, minime vero juris: si fuisset invincibilis, & comedens facti non posset effici invincibilis, & comedens facti non posset effici praeceptum Ecclesiae, is profecto non peccasset comedendo carnem. Cum autem facti poterit esse diem veneris, cum debuerit id attendere, cum debuerit non ignorare praeceptum Ecclesiae, quia die illa obligat ad abstinentiam a carne, certum est quod lethaler peccavit comedendo carnem. Verum statuus questionis non est iste: iam queritur, utrum Christianus, qui non ignoraret esse dies veneris, & ex convivio amicorum carnem comedere non attendens malitiam actionis, nec praeceptum Ecclesiae, posset lethaler. Quaritur, utrum ille qui jurat & Sanctum Dei nomen blasphemavit ex habitu & confutidine, non attendens malitiam blasphemie, mortali peccati reus sit coram Deo. (2) Turpiter erat, qui assertus non tecum es Anonymus, hanc blasphemiam non esse pacatum, & hujuscmodi hominis inconfiderantur non esse voluntariam; non fecis ac si passionis agnosces, vi cuius jurat, pravus habitos ac dannabilis confundente redierunt eum juramentum aut blasphemiam involuntariam. Anonymus suam ignorantiam ac malitiam prodit, quando asserit, Regulum P. Alexander recidere ex errore, jam damnatum Janem (3) scilicet libertatem indistinctam non ad meendum, nec ad demerendum regnat. Qui blasphemavit autem, liber est in aliis suis; ergo potest abstinere a jure, a blasphemia; & in hoc consistit libertas indistincta, quod scilicet homo potest agere, vel non agere. Libertas actionis: tollitur & defluitur non solum per coactionem, qui procedit a causa extrinsecus, sed etiam a necessitate qua origi potest a necessitate invincibilis. Juramento autem & blasphemie illius, qui non attendit malitiam actionum suorum, non procedent ex causa ignorante, non oriuntur ex ignorantia invincibili; cum ignorare non debet, blasphemiam esse grave crimen. Imo nequit id ignorare invincibiliter, quia non potestem tenet locum inter generalia principia legis naturalis, quia Deus inculpsit coribus omnium. Si potest ligavit prava confutidine, hanc vincula iuste sibi efformavit, & libere te illis confrinxit. *Ligatus, (4) non ferro alieno, sed fuisse voluntate.* Vita potest juramentum & blasphemiam, & quodcumque aliquid scelus, dummodo velit. Inadvertentia cum non exculpat, quia est voluntaria, saltem in sua causa. Potest & debet cor sum & sensus existere: hoc Christi praeceptum obligat omnes Christianos: *Omnibus aito, vigilate.* (5) *Vigilate & orate, ut non intritis in tentationem:* (6) debet in fuisceplendis obligationibus diligenter praefare; & non excusabitur coram Deo si dicat, se eas non attendit. Judicet modo quod hic legunt, utrum prudem homo possit affere, hanc doctrinam Janensem redolere: interea expectamus iudicium Illusterrimi Archiepiscopi circa loquentes Anonymi propositiones.

(7) *Ut alio aliquo verita inveniatur ad peccatum, requiri attentionem ad illius malitiam.*

(8) *Inadvertentia excusat a peccato mortali eos qui transgredierunt mandata Domini.*

(9) *Si non requiriatur attentionem ad malitiam actionis ad incursum peccatum mortale, libertas indistincta non requiriatur ad meritum aut demeritum, idque immrito damnatus fuisse Janensem, & immerto a nobis exigeretur subscriptio Formulari.*

C A P U T IX.

De Uso.

Inter Regulas, quas P. Alexander tradit de Usura, hanc legimus: (10) *Aliquid pretio estimabile ex mundo pacisci, percipere, iterare ultra portum, sive operae, sive officia, preces, commendaciones ad obtinendum quodvis temporis emolummentum, usura est.* Hec regula invenitur Responso Urbani VIII. relat. Cap. Conjuratus in

Decretalibus, tit. *De usoris;* (11) nec non auctoritate Sanctorum Thomae & Antonini. Infelix conformis est verbi Christi Domini, *Miserum date, nihil inde sperantes.* Si mutuum dederis ei, qui singulare habet remedium, & sanitati tibi refutandi idoneum, quadratum tibi praeberere non tenueris, potes sperare hoc remedium ex amicitia & benevolenta, rem gratam ei faciendo in mutuo; & tunc non speras propter mutuum, vel ex mutuo, si principaliter intendas rem gratam ei facere. Si autem motivum principale mutui fuerit remedium tibi propter ex illo speras, ita ut mutuum non daret, si haec remedii spes tibi non affligeret, tunc coram Deo reuera mens talis usura aperitur. Hec decisio est S. Antonini. (12) Si pecuniam mutuan defferis amicis intelligenti, & ipse in actu refutacionis tibi dono det depictam imaginem, gemmam, &c. potes recipere absque usura, quia non dedisti mutuum invenit hujusmodi munera, aut aliquos commodi temporalis; hinc rem illam non accipis ex mutuo, sed formidoloso tamquam pignus amicitiae, & ex benevolenta. P. Alexander haec super re mentem suam fati aperuit. Si Anonymus loquuntur formulas percepit, & fideler ex uno in alium sermonem vertetur Regulari P. Alexandri, imposturas tota literarie Republica non venditare, nec exclamare: *Nonne evidens est (13) maximum inforbitum esse dare mutuum? quoniam qui mutuum dat, peccatis est conditionis quam si mutuum non dedit.*

C A P U T X.

De dispositione necessaria ad audiendum Missam.

CUM Sacraeostum Missa Sacrificium sit unum ex precipiis Christianae Religionis Mysterium & a quo ingentissimum fructus percipiunt possunt fideles, hinc Principes rerum suis ministros misse, qui inutile hoc sacrificium reddant tum iis qui illud ostendunt, tum iis qui praeferunt eidem admittunt, inficiendo varis modis dispositions necessarias ad ritu peragendam hanc Religionis gravissimam actionem. P. Alexander probe dicoenfis admodum necessarium esse docere Christianos modum, quo debent sanctificare Dominicum ac festos dies, & audire Missam, potius sequentem Regulam in expositione tertii precepti Decalogi: *Graviter peccant qui cum pecuti lethali affectu Missa sacrificio Domini & filii eius interficiunt.* (14) Anonymus infideliter vertit verbo P. Alexandri, quem si loquenter inducit: *Est peccatum lethale & quod tamen ille non dixit.* Peccatum Doctror alter exponit, cum docet aliquam actionem seu omissionem esse peccatum mortale: at si quidem apertissime, loquaciter peccatum est, seu, lethali peccati reus est. Hec regula validissime fundatur in verbo *Dei scripto,* & in principio SS. Patrum, praeferit S. Augustini. Nihilominus, qui iuxta haec principia loquitur, le Theologum minime prodit, imo impingit in Janensem, hunc Anonymo habentem sit. (15) Difficultates quas ipse proponit contra doctrinam ales factorem, lectorum benigneitate indigent, cum sint futiles. Prima est res ipsa qui Missa interficiunt diebus non fuisse. Quare itaque (16) num fideles minus ostendunt, cum sacrificium cum presbitero quando interficiunt diebus profelis, quam quando presentes sunt diebus fuisse? Cur igitur non committunt novum peccatum, Missam audiendis diebus cum affectu lethali peccati cati? Hinc difficultatem opponit ille P. Alexander qui iuxta doctrinam SS. Patrum docuerat, *quemlibet fideliter, dum Missa interfici, offerre debet fideliter sacrificium Sacramentum una cum Sacerdotio;* & debere fideliter sequentem utramcum uasa cum Iesu Christo.

Sicut ergo oblationes & sacrificia impiorum ollit Deus & abominatur, quia cor considerat potius quam opera, hinc oportet, ut qui Missam audiunt, praeferint Dominicis ac festis diebus, immunes sint ab affectu peccati lethali, & penitentes sensus induant. Hoc modo Author noster seipsum explicat.

Hoc praemissio fieri difficultatibus Anonymi: Christiani peccant Missa interficiens diebus profelis cum affectu lethali peccati, videlicet cum volvante in eo perseverandi, abique ullo penitentia signo, & abique proprie emendatione vita. Atque peccatum, quod committunt audiendis Missam Dominicus ac festis diebus cum prava dispositione, est gravius peccatum, tum ratione divini mandati, quo tenemus sanctificare festos dies, videlicet peculiariter incumbendo proprio fanficatione, & quiescente in ipsum Deum per

B. cha-

(1) Diff. p. 19. (2) Ibid. p. 20. (3) Ibid.

(6) Marc. 14. 38. (7) Propositiones Anonymi.

(10) Tom. 7. c. 7. art. 5. Reg. 21. p. 123. (11) Tit. 19. cap. 10. (12) 1. p. 11. 5. c. 7. §. 1.

(13) P. 21. (14) Diff. p. 21. (15) Diff. p. 21. (16) Ibid.

(4) S. August. in Confess. (5) Marc. 13. 27.

(8) Diff. p. 19. (9) Diff. p. 20.

(10) Tom. 7. c. 7. art. 5. Reg. 21. p. 123. (11) Tit. 19. cap. 10. (12) 1. p. 11. 5. c. 7. §. 1.

(13) Diff. p. 21. (14) Diff. p. 21. (15) Diff. p. 21. (16) Ibid.

charitatem; tum ratione praescripti Ecclesiastici quo preteritus modus honorandi Deum diebus festis, scilicet audiendo Missam. Semper peccatum est non habere attentionem tempore orationis. Laicos, qui ex laudabili coniectudine recitat Breviarium, peccat si voluntariis distinctionibus sit obnoxius: Clericos, in facies ordinibus constitutis vel habens Ecclesiasticum Beneficium, peccat & ipse si absque intentionem penitentiam Breviarium perfolat. Laicos non peccat mortaliter, si voluntariis patiis distinctiones notabiliter temporis mora in Breviariorum recitationes, peccat vero lethaler presfatus Clericus in simili causa. Si querat Anonymus, cur Clericos reu[m] mortaliter culpe, non item Laicos? Respondeo: quia Clericos ad officii recitationem tenetur; laicos non tenetur. Idipsum de illo dicendum est qui Missam audit Dominicis ac festis diebus cum affectu ad peccatum mortale, & de illo qui alii proficiunt diebus cum eodem ad culpam affectu Missam audit. Utique peccat, primus autem gravius peccat ratione praecepti.

Secunda Anonymi difficultas respicit absentes, qui participes esse possunt Sancti Sacrifici Missae, (1) Absentes, inquit ille, æquaque præfentes, five vigilantes, five dormiant, five quid aliud agant, imo etiam mortaliter peccant, partem habent in Sacrificio Missæ tamquam offertores & tamquam victimæ. Ergo in celebrazione cuiuscumque Missæ, iuxta P. Alexandrinum, rei constituentur peccati mortali, quia indigne obseruentur sacrae solenitatis hoc Sacrificium.

Omnes num mortale peccatum sit Missam audire Dominicis ac festis diebus cum affectu ad peccatum mortale, seu in statu imponentiae, cum id decisum non habemus a P. Alexander qui foliominimo dicit eis grave peccatum, graviter peccant: Respondeo, fideles omnes partem habent in Sacrificio Missæ, quando digni fuerint qui de eodem participent. Si quidem Sacramentum istud non est propitiatorium nisi ita, qui vero corde & recta fide ad Deum accedunt & penitentes, impiorantes ipsum misericordiam per merita Iesu Christi. Deus ipsis propitiis est, pro quibus hoc sacrificium offertur, vel eidem præfentes afflunt, si preferantur recentissimæ dispositions, & illis gratiam ac donum penitentiae concedit, & dimittit eorum peccata, etiæ gravissima. Doctrina huic contraria error est, quem Tridentinum Concilium (2) damnavit his verbis: *Sacrificium iudicavit esse propitiatorium ei, per ipsamque fieri, ut si cum vero corde & recta fide, si cum meta ac reverentia contrecte ad Deum accedamus, misericordiam conq[ui]staremus & gratiam in auxilio oportet.* Hujus quippe oblatione placuerit Domini, gratiam & aponem penitentiae concedens, criminis & peccata etiam ingratia dimittit. Enormiter igitur errat, qui cum Anonymo afferit, absentes æquaque ac præfentes, five dormiant, five vigilantes, etiam si affectu habent ad peccatum mortale, partem habent in Sacrificio Missæ tamquam offertores, & victimæ.

Si Rex eximia misericordia permitteret res latæ Majestatis, ut ad suos peles procumbentes, venie spem eidem pollicitus, immo primitam etiam gratiam; & prædolitorum novum crimen ejudem naturæ perpetrare velle, & occultas prodiciones cum hostiis Regis jam molieretur eodem ipso tempore, quo resipicentes mentirentur; nonne reus est alterius criminis? Si Rex pravam ipsius voluntatem deprehenderet, nonne contumeliam hanc severioribus suppliciis dignam conferret? Sic poterit qui Missam audiunt cum affectu ad peccatum mortale, abique ulio affectu penitentiae. Reis sunt latæ Majestatis. Deus infinita sua bonitate eisdem permittit, ut accedant ad implorandum suam Misericordiam in Sacrofano Missæ Sacrificio: eisdem spem tribuit divina gratia per merita pretiosi sanguinis Iesu Christi. Hinc est, quod fideles Missæ præfentes, propria peccata confundent Deo, Beata Virgini Maria, Omnibus Sanctis, & universa Ecclesia representante in Sacerdotio, cum dicit Confiteor. Qui externe Dei Misericordiam deprecatur, qui externe veniam petat, & in corde semper foyet affectum ad peccatum, nonne Deo illudit? Nonne Iesu Christo contumeliam facit? Nonne similis est Iudea, qui osculum delit Filio Dei ut illum tradaret, & daret in manus inimicorum eius? Nonne imitatur Iudeos, qui coram Iesu Christo genu flectebant vulnus ejus compungendo, & alapsi eum percussiendo?

Tertia Difficultas Anonymi veritur circa viam quam init P. Alexander, ut tum relaxationem evite, tum excessum. Afftere, nullum esse peccatum Dominicis ac festis diebus audire Missam abique ulio penitentia affectu, imo cum affectu ad peccatum mortale, est opinio laxa in genere morum. Afftere et contra, esse

peccatum mortale prefatis diebus Missæ intercessu extra statum gratiae, est opinio in Morali nimis severa. Hinc P. Alexander medianum inter utramque sententiam docet, videlicet eos, qui Dominicis ac festis diebus Missam audiunt cum affectu ad peccatum mortale, percere graviter, quia ea non preterferunt dispositiones quae requiruntur in eo qui participes sive vult Sacrae Solenitatis, quod non est propriatorium, nisi veris penitentibus; Deus enim eorum non miseretur qui in imponentia verantur.

Alio, inquit Anonymus, quis facultatem debet? Ita dicit P. Alexander facilius plus & minus in distinctionibus quam qui offerunt Sanctum Sacrificium; & dispensandi cum aliquibus ad obligationem acquirendi statum gratiae domino dicit affectum ad peccatum? Usinam nactus est hanc agendi ratione?

Respondemus, hanc agendi rationem P. Alexandrum natum fuisse in Concilio Tridentino, quod obligat fideles Presbyteros qui celebant, & immediate offerunt Sacrum Sacrificium, & fideles sacramentaliter committentes, at statum gratiae. (3) Falsum est, nihil haec fuisse pro laicos præceptum fuisse, & obligacionem relinquente affectum ad peccatum mortale praedita Missa prope operari, ignoramus eis Ecclesiæ. Doctrina Concilii Tridentini (4) & dispositions quæ queruntur in fideliis ut Sacrae Solenitatis Missæ Sacrificium iugis sit falcatum, fatus superius ostenduntur, falso tamen hujus propositionis. Declarat, debet fideles falso fideliter in Missa communicare, *Spiritu affectu*; & optaret Santa Synodus, *Sacramentaliter etiam Eucharistia perceptione communicare non fessus ac a primis fidelibus olim fieri consueverat.* Quis parvus error & impietate affectu potest, eos qui habent affectum ad peccatum mortale, spiritualiter communicare, & adhucere Iesu Christo?

Nec inde sequitur, ut inferit Anonymus, dehorandas esse fideles qui affectu servane ad letitiam, at audienda Misa Dominica ac Festis Iesu, in modo poni horam fons, ut pravum hunc affectum abjiciat, veniam a Deo petat, & sincero corde proponant emendationem vitæ. Peccator non est liber ab onere audiendi Missam diebus festis; tenetur Sacrum audire, ut faciat fatus præcepto Ecclesiæ; temerari autem Sacrae Solenitatis adesse in spiritu humilitatis & penitentiae, cum devotio & timore, corde constito & humiliatio. Non sufficit id peragere, quod Deus & Ecclesia præcipiunt; sed fieri debet ut obterat, ut phariseus utræ Concionatione. Deus & Ecclesia non præcipiunt foliominimo exterrit actionem, vel littoraliter præcepti obseruantiam, sed volunt, ipsius præcepto spiritum & substantiam. Non tenetur simpliciter Deum adorare, sed adorare eum debemus in spiritu & veritate. Praecepit nobis Deus Sacramentum, non exterrit simplicitatem & visibilis, sed internum & invisibilis cordis nostri, quod adumbratur in Sacrificio exterrito, ut loquitur S. Augustinus: (5) *Sacramentum visibile invisibilis Sacrae Sacramentorum, id est, Sacrum signum est.... Non altera visibilis Sacrificium offensione esse noverimus, quam illi, ejus in cordibus nostris invisibiles Sacrificium nos ipsi esse debemus.* Non peccat qui Missam Dominici ac festis diebus audit; sed peccat graviter qui eam audit abique dispositionibus necessitas pro fandificatione horum dicuntur, qui assignati sunt tum divino cultu, tum propria cupidine fidelis fandificatione per virtutem & applicationem Sancti Sacrificii. Non peccat qui in Pachate communica & contra peccatum lethaler qui non communica; & novum peccatum mortale commitit ac sacrilegium qui communica iudice. Qui Missam audit diebus festis cum affectu ad lethalem, non commitit tam grave peccatum, nihilominus peccat graviter.

Nec inconveniens est, immo pastorali Parochorum folliculi incumbit, docere gregem suum has veritates, & in Confessione interrogare eos qui veritates has ignorant, utrum Dominicis ac festis diebus Missam audiatur in statu lethali peccatum percipere communionem Eu[m] charisticam.

Hoc illatio hanc recte deducit. Ut quis inculpat Missam audiat, non requiritur quod sit in eo statu,

statu, in quo sacramentale Communionem possit percipere, videlicet sumere Corpus Christi Domini in Sacramento Eucharistia: non est absolute necessarius statu ille gratiae, qui requiritur ad dignè communianum. P. Alexander nunquam hanc protulit propositionem, quemadmodum Anonymus calumniantur. Requiritur autem, ut qui Missam audit, sit abique affectu ad peccatum, & penitentia spiritum induat.

Altera illatio, quam Anonymus (1) deducit ex doctrina P. Alexandri, multo magis inepta est. Sequeritur, inquit ille, quod si quibus denegata fuit, absoletio, nec Pachatis die, nec diuobus frequenti, huc tenebuntur et P. roci exire. Utterius, qui absoletio donatus non fuit, ne uno quidem temporis momento poterit in Ecclesia permanere, posita quadriga Missa ibidem celebretur; ideoque si noli novum lethale crimen committere, debet statim ac tribunal penitentie recedit, quam cunctum, ac si esset excommunicatus, a statu, ac Ecclesia exire.

Anonymus ignorat iam statum questionis; hinc opus est item illum expone, si tamen valet sündem percipere. Ut quis recte Missam audit, non requiritur statu gratiae juxta doctrinam P. Alexandri; sufficit quod sit in statu penitentia, & abique affectu ad peccatum mortale; insuper hac dispositio non est absolute necessaria ut quis satisfaciat præcepto, illudque adimplat literaliter; sed requiri ut præcepto satisfaciatur ut par est, & iuxta spiritum ac mente Ecclesiæ; ne scilicet Deus de nobis id proferat, quod per Iesum dicit de Hippocrite: *Populus hic labebit me honorat; cor autem eorum longe est a me.* (2) Ii, quibus a Confessio denegata fuit absoletio die Pachatis, debent in Ecclesia permanere, ut Missa ac Officium Divinis interficiat; ac permanenti debent cum dispositions Publani penitentia. (3) Debent haec crimina detrahari, & illorum contritionem saltem imperficiam conciperi, Deum orare, ut virtus pretiosi fangini Filii sui hanc Contritionem perfectam efficiat, genui edere, se indignos putare qui ad Sacramentum Menstrum accedunt, imo qui & oculos elevent ad altare, agnoscere bonitatem ac indulgentiam Ecclesiæ, qua patitur eos in Tempis degere, & intercessu Sacris Mysteriis, & si omnibus peccatores a Tempis ejiceret, & publice penitentie adduceret; tandem corde contrito ac humiliato dicere: *Deus meus ego propitiis miseri fecavi.* Debent cor sursum elevarere ad Deum, ut una simile altare sit & vicinia; etiam de reatu id peragere, quod Deus & Ecclesia præcipiunt; sed fieri debet ut obterat, ut phariseus utræ Concionatione. Deus & Ecclesia non præcipiunt foliominimo exterrit actionem, vel littoraliter præcepti obseruantiam, sed volunt, ipsius præcepto spiritum & substantiam. Non tenetur simpliciter Deum adorare, sed adorare eum debemus in spiritu & veritate. Praecepit nobis Deus Sacramentum, non exterrit simplicitatem & visibilis, sed internum & invisibilis cordis nostri, quod adumbratur in Sacrificio exterrito, ut loquitur S. Augustinus: *Ei dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt.... Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.* Quod eorum cum nondum simile altari, in quo Sacerdos adolebit incolum in templo Dei, si nondum charitate fervent; similes saltant sint altaris victimarum, offrant cor contritum, lacrymas fundant & immiscant cum fangine agni qui tollit peccata mundi, innocentem ante altare affectus & cupiditates quae dominantur, dicendo cum Santa Judith quando precidit caput Holofernis: *confirma me Domine Deus in hac hora.* (5) Firmiter proponit vita emendationem, & suam penitentiam statim incipit, quam prosequuntur reliquo vita tempore. *Nam vita Christiana, perpetua penitentia esse debet;* ut loquitur Concilium Tridentinum a S. Deo praescripto. Etsi Innocentius XII, qui prudentia non minus quam pietate catenique omnibus Apostolicis virtutibus præfulgens Universalem Dei Ecclesiæ moderatur, in suis Constitutionibus in forma Brevis ad Episcopos Belgij Hispani, & ad Doctores Lovanienses directis, exprefit vetet traducere veluti Janenfias eos, quos juridice non constat propagnare dannatas propositiones Janenfii, quae in ejus libro *Agapinus* occurrunt; etiæ Illustrissimus Archiepiscopus Parisiensis idipsum præfet in suo Edicto & Infringente Pastorali, quæ dannat librum, cui titulus, *Expositio fidei circumscriptionis & prædefinitionis;* nihilominus Anonymus ejusque affectu ex politica ab ipso Satana tradita ut extendat imperium suum eos omnes conulant Janenfias, qui laxiorum Causularum errores impugnant, &

Pater noster, quoniam renuit esse Dei filius? Quomodo potest dicere *Sanctificetur nomen tuum*, si absque intermissione blasphemat nomen Dei? Quomodo dicere potest *Adveniat Regnum tuum*, si adventum Domini sumptore timet? Quomodo dicere potest *Fiat voluntas tua*, si tempore propriam voluntatem facit, & nunquam voluntatem Dei? Anonymus num audebit novitatis in materia Morum acculare pristinum ac doctissimum Cardinalium Bellarminum? Num dicit, *Ubiq[ue] Episcopis incumbere* (siquidem non fecit ac præceptor erga Discipulos sic se gerit erga Præfatos) vel per se vel per alios ad examen revocare hoc novum Moralis Theologie principium ad hanc usque tempora Causularis propositus ignorat? Num dicit, non fine gravi infuso erga sapientissimam & celeberrimam Academiam Parisensem, hanc questionem promovere accuratum & diligens examen que ac librum Monialis Maria de Agreda, pro cuius examine plures simul convernerunt Socii Sorbonici & innumeris habuerunt hac de re disputationes? Num dicit, ex hoc principio gravissima legui incommoda, & si verum sit, oportere iis omnibus qui non optant suam conversionem, nec eam toto corde petunt, prohibere recitationem Orationis Dominicae, quoniam eorum oratio verteretur in peccatum? Dicte ne potest non requiri eas dispositions, & alienationem a peccato pro fauitori Missa auditione, præsternim Dominicis ac festis diebus, quae requiruntur pro recitatione Orationis Dominicae? Si Anonymus responderet, doctrinam Bellarmiini circa Orationem Dominicam novitatis nonam non præferre, quia ex Patribus Ecclesiæ eam depropriet, doctrina P. Alexandri circa dispositions necessarias ut quis cum fructu Missam audiat, eamdem ob causam novitatem non laborat. Doctor iste in sua Theologia Dogmatica & Morali nihil novi docet, sed ea tradit, quæ didicit ex Sacris Scripturis, ex Patribus Ecclesiæ, ex Concilii ac Summis Pontificibus, ex Sanctis Thomas, Raymundo, Antonio, & Carolo Borromeo. In ista methodo & stylo novitatem repertis: hinc partes Doctoris Catholicæ quas pauci dengnauit Vincencius Lyrinensis, inquis: *Ut cum dicas uox, non dicas vox, P. Alexander perfectissime adimplivit.*

Calumniatorum autem indutus, & temerarium proindeque pona dignum se prodit Anonymus, cum affectu, bane doctrinam eam doctrinam Janenfistarum. Criminatio hac innumeris ludit Episcopos & Doctores, qui tuerunt præfam doctrinam. *Morals Christiana* super Pater, si fides fidei, est liber Janenistica labefactus, quem oportet & Fidelium manibus eripeat, quæ evincit, debet fideles *Sacramento Missæ Sacrificio intercessu in spiritu penitentia;* et præsternit qui latentes culpa iniquas inveniunt. Quinque Galliarum Episcoporum, (7) & septem Doctores Sorbonici, qui suam approbationem calcum egregio huius operi addiderunt, erant omnes Janenfisti. *Cardinalis bona tum pietate, tum eruditio conspicuus erat & ipse Janenfista, qui unigenito eum Sacerdotem Sacrum, quod ei *Sacrificium propitiations*, in quo keplum offert, & a Sacerdote offert per remissione nonforbit peccatorum.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacrificium laudis accensionis igne chalchitis, qui iniquitates detegit, & corda purificat. Docet haec omnia S. Augustinus his verbis. *Cum ad ilium (4) sursum est, ejus est altare non nostrum, ejus Unigenito eum Sacerdotem placuisse....* *Ei suauissimum incensum, cum in ejus confiteat propter fandicione adlatum;* *Et dona quia in nobis, misere ipsorum venientem & redimunt....* *Et sacrificamus holiganum bimillantes & laudes in ore cordis, igne fervide charitatis.*

Debet eidem offere Sacr

Sicut sanam Morum doctrinam. Sic porro Ariani S. Athanasium traduebant veluti Sabellianum; sic Nestoriani Apollinarianum afferbant S. Cyriillum Alexandrinum; sic Pelagiani effutiebant. S. Augustinum omnemque strenuos patronos ac vindices Divinae gratiae esse Manichaeos; & Semipelagiani eo temeritatis devenient, ut praefatos egregios doctissimosque viros apertissime dicerent Novatores circa gratiam & Praedestinationem, exclamando ubique ac ferendo, eos Doctrinam tradere in Ecclesia inuidam, nec homines in desperationem coniecerat. Veritati nunquam defuerunt honestes, nec deinceps in poterum. Qui corruptis mortibus, nunquam amplectentur severiores Christiani. Moralis veritas, que accommodari nequeunt eorum licentia. *Veritatem amant laudent, adorant eam redarguent.*

Videat Illustrissimus Archiepiscopus, num propositiones ista (2) Anonymi centuram tibi promercentur.

(3) Christiani omnes, quicunque in statu degeneri, sive vigilius, sive domini, sive aliquid aliud agant, tunc etiam quando letabentes pescant, vel habent affectum ad peccatum mortale, nec perseverant in impunitia, partem habent ad omnes Missas que in Ecclesia celebrantur, tamquam offertores & victimae.

(4) Iansiflauum doctrinam est, noncitas, falsus dengationis splendor, & zelos inconfideratus pro adorabilis Sacrificio Altaris, afferre, quod ut quis salutariter Missam audire Dominicus preferunt. Fessi diebus, dimittere debent afflictionem ad peccatum, & induere spiritum penitentie.

Si hec Doctrina vera est, in die solemni Paschatis prohibendi erunt ab audienda Missa peccatores, quibus differtur absolutione.

CAPUT XI.

De Conditionibus Jejunii Christiani.

NON sufficiens Christianos docere obligationem jejunandi diebus ab Ecclesia prescriptis; sed insuper oportet eosdem docere modum quo christiana ritu jejunium evadat meritorium. Praefat id P. Alexander dubius sequentibus Regulis.

Nullus est meritis jejunium, si Christianus jejunias iniunias non dimittit [5].

Jejunium meritorum non est absque elemosynam corporali in iis qui ergo posseant [6].

Hac Doctrina, que in Sacra Scriptura legitur, & in SS. Patribus, plus aquo rigidiior videtur Anonymus. Janenitam pro dictis qui in materia morum loquitur sicut loquebantur Prophete, Christus Dominus, Apostoli, Sancti Patres. Non est talis profecto sermo recentior Cafusistarum. Hinc est quod Anonymus una cum suis foderatis bacchantes erumpunt contra Moralem Doctrinam P. Alexandri.

Propositiones ista, inquit Anonymus, [7] fortissimi post primum effectum penes perlonas male distinguitur. Idem est ac si P. Alexander diceret: Neque is qui de inimicis suis ultionem sumit, nec avarus, nec per consequens impudicus, nec blasphemus, nec qui sua debita non solvit; uno verbo, quotquot sunt in peccato mortal, nullum fructum percipiunt ex suo Jejunio. Quod ultra requiritur ut libertini, & mundi amatores pretextum fumant non jejunandi in Quadragesima? Si jejunium nihil prodest, inquit ipsi, ad quid jejunio non excusari?

Si qui male sunt dispositi, abutuntur fanis doctrinis & regulis, & P. Alexander deprecit Scriptura & Patribus, id imputari ei nequaquam debet. Libertini & impii abutuntur facratoribus rebus, Dei vero videlicet, Sacramentis, divina gratia. Cauta hujuscemodi mali non sunt ne Christus, nec ejus Sponsa Ecclesia, nec ipsius fides Ministris.

Non has questiones munus in usus.

Libertini, blasphemus, impudici, it qui quis etiam tempore jejunis ac penitentia assignata perseverant in defideri ultios, & in odio implacabili contra inimicos, gravius peccarent violando praeciput Jejunii; sed peccant etiam male jejunando, non jejunando in spiritu Christi & Ecclesie, non remittendo injuries acceptas, & renuendo inire reconciliacionem cum inimicis suis. Anonymus contendit, jejunium eorum, qui ultionem fumunt de injuriis sibi illatis, est meritorium; tueturne hanc propositionem: *Jejunium eorum, qui polunt injuriis*

(1) S. Augustinus. (2) Propositiones Anonymi. (3) Diff. p. 22. (4) Diff. p. 24. (5) Tom. 9. c. 5. art. 7. reg. 19. p. 908. [6] Ibid. p. 909. [7] Diff. p. 20. [8] Serm. 47. in quadrage. 10. [9] Diff. p. 29. [10] Diff. p. 30. [11] I. Joan. 3. 15. [12] Galat. 5. 20. 21. [13] Serm. 207. alias de Diff. 71. [14] Serm. 208. alias de Diff. 72. [15] Serm. 9. dejejunio decimi mensi. [16] Idem Serm. 3. de Jejunio Pentecost. [17] Serm. 46. [18] Homil. 16. in Evangel.

OPUSCULA.

Etis ac regulis, quas praefati Sancti Patres perceperunt a Spiritu Sancto, & Fidelibus tradiderunt, nonne rejicienda sunt tamquam errores? Antiqua haec doctrina non sufficit: Publicae calamitates & miseriae, necessitates pauperum communes, graves, aut extreme debent regulas sue charitati affigere.

P. Alexander hac de re ex profeso differit Tom. 7. fuit Moralis Theologie. (5) Certum semper est, Diuitem debet faltem decimam partem suorum reddendum dare pauperibus. Pharisei decimam suorum bonorum partem dabant; iustitia Christianorum superare debet iustitiam Phariseorum; secus non intrabunt in Regnum Dei, ut loquunt ipse Christus Dominus. (6) Eleemosyna Christiani dicitur, est ejus iustitia iuxta pharisaum Scripturarum. Qui timet Dominum... dispersi, dedit pauperibus; iustitia ejus manet in seculum secundum inquit Regius Vates. (7) Attendite ut iustitiam vestram faciat coram hominibus, inquit Iesus Christus. [8] Cum ergo facias eleemosynam, noli tuba canere ante te, sicut hypocrites faciunt in Synagogis & in vicis. Tu autem faciente eleemosynam, nescias sinistra tua quid faciat destra tua. Deus, qui admittit filium feminam, inquit Apostolus (9) (ei videlicet qui feminam suam, nunquam conquerere quasi circulum caput suum, & faciem, & canorem ferre?) Numquid istud vocabis jejunium, & item accipitorem Domini? Nonne hoc est magis jejunium quod elegit; dislocatio colligatorum impetrans, sive fasciculos deprimit, & dimittit eis, qui contracti sunt, liberis, & omnes eius dirupit. Fratres tuum in domum tuam: cum videbis nudum, operi eum, & carmen tuum ne despicias. Tunc invocabis, & Dominus exaudies.

Anonymous falso ac malitiose infimulat (2) P. Alexander, quod dixerit, vel minimum peccatum veniale in materia caritatis tollere meritum jejunii. Omne verendum sentit amissio necesse est in qui errorem hujus generis ascriberet auctor, & quidem absque illa probatione, Doctori apprime Catholicis. Peccatum veniale non tollit meritum jejunii. At, in qui habens substantiam huius mundi, & vident fratem suum necessitatem habentem habere, claudit vescera sua ab eo, estre reus venialis tantum peccati in genere avaritiae? S. Joannes opposuit docet; siquid ferribit, charitatem Dei in eo non manere: si quis balsam substantiam suam mundi, & viderit Fratrem suum necessitatem habere, & claspeducere vescera sua ab eo; quonodo caritas Dei manet in eo? (3)

Anonymous proponit difficultatem, qua se summoperie implicatur. Querit igitur, (4), utrum, unica eleemosyna sufficiat pro tota Quadragesima, vel si, cum Quadragesima confit diebus quadragesimatis, & proinde quadragesima separatis jejunis, totidem diffinitive eleemosyna erogari debeant. (5)

Etsi perniciosa sit haec questione; nihilominus quia sapientibus & insipientibus debitorum sumus, ut inquit Apostolus: Respondeo, quod si Christianus eleemosynas erogat eis proportione ad ea bona quae a Deo accipit, si superbi pauperibus largitur iuxta regulas caritatis, contempnens regulas ac inanes prætextos, quos cupiditas non deficit producere; non refert si Christianus, de quo est sermo, eleemosynam erogat intro Quadragesima, vel in fine, in die jejunii aut in die festo, una vice, vel pluribus vicibus, five Novocomi, five pauperibus quos verendum prohibet mendicare, five egens quos fortuito obviam habeat, vel eius domum petunt, five pauperibus qui in urbe degunt, five iis qui in agris versantur, quo in quantum modo eleemosyna ad pauperes perveniat iuxta regulas prætextos regalitatem elargitur, & centum aureos sub ipso anno initio, vel alia anni tempestate a fusa redditibus segregat, illisque vel captivos ac in carcere detentos liberat, vel pueris egestibus dotem constituit, vel honesta familiae ad mendicitationem pene redacta opem fert; five dividat inter Novocomia, pauperes sue Parocchia, pauperes voluntarios, qui scilicet pro Christi amore paupertatem elegerunt, ac pauperes quos obviam habet, ipsius jejunium tantisperficantur ab eleemosyna, eti eleemosyna ipso præfice die jejunii non eroget.

In exemplum adduxi divitem, cuius redditus ascen-

dunt ad 10000. libras, qui regulatiter loquendo quotannis largitur pauperibus centum aureos: hoc tamen fortasse non sufficit: Publicae calamitates & miseriae, necessitates pauperum communes, graves, aut extreme debent regulas sue charitati affigere.

P. Alexander hac de re ex profeso differit Tom. 7. fuit Moralis Theologie. (5) Certum semper est, Diuitem debet faltem decimam partem suorum reddendum dare pauperibus. Pharisei decimam suorum bonorum partem dabant; iustitia Christianorum superare debet iustitiam Phariseorum; secus non intrabunt in Regnum Dei, ut loquunt ipse Christus Dominus. (6) Eleemosyna Christiani dicitur, est ejus iustitia iuxta pharisaum Scripturarum. Qui timet Dominum... dispersi, dedit pauperibus; iustitia ejus manet in seculum secundum inquit Regius Vates. (7) Attendite ut iustitiam vestram faciat coram hominibus, inquit Iesus Christus. [8] Cum ergo facias eleemosynam, noli tuba canere ante te, sicut hypocrites faciunt in Synagogis & in vicis. Tu autem faciente eleemosynam, nescias sinistra tua quid faciat destra tua. Deus, qui admittit filium feminam, inquit Apostolus (9) (ei videlicet qui feminam suam, nunquam conquerere quasi circulum caput suum, & faciem, & canorem ferre?) Numquid istud vocabis jejunium, & item accipitorem Domini? Nonne hoc est magis jejunium quod elegit; dislocatio colligatorum impetrans, sive fasciculos deprimit, & dimittit eis, qui contracti sunt, liberis, & omnes eius dirupit. Fratres tuum in domum tuam: cum videbis nudum, operi eum, & carmen tuum ne despicias. Tunc invocabis, & Dominus exaudies.

Anonymous falso ac malitiose infimulat (2) P. Alexander, qui pro nobis mortuus est, non tacet: Nisi abundaverit iustitia vestra plenum Scribarum & Phariseorum, non intrabit in Regnum Celorum. Ille non non palpatur. Medicus est, ulque ad vivum perennat. Scribere & Pharisei decimas dabunt. Quid est? Interrogate vos ipsos. Videat quid faciat, de quanto faciat, quid debet, quid vobis relinquatis, quid misericordie impendatis, quid luxurie reservatis.

Videat Illustrissimus Archiepiscopus, num Propositiones Anonymi centura inveniuntur.

(11) Jejunium illius, qui non dimittit injuries sibi illatas, est meritorium.

Jejunium illius, qui cum possit eleemosynam ei conjungere, id non prefat, est meritorium.

Li qui docent vel predicant oppositum, libertinis & mundi amatibibus prætextum ministrant non se jenundant in Quadragesima.

CAPUT XII.

De Infidelitate ac Idolatria.

A Nonnus suam ignorantiam & turbulentum animi motu prodit, (12) censoria virginalia sequentes duas Regulas, quas P. Alexander tradidit cum differenter de Infidelitate.

Infidelitas gravissima est omnium peccatorum, que in perveritate morum contingit.

Idolatria peccatorum omnium gravissima est.

Satis finiter est asserere, duas prælatavas regulas, ipsimis termis verbis tradi ab Angelico Doctore; quo solo evadunt irreprobenibiles. Prima innititur verso Dei, & confirmatur auctoritate S. Augustini, & momentis Angelici Doctoris. Secunda confirmatur & ipsa auctoritate Sandroni Patrum, & præfati S. Thomæ.

Dificillates Anonymi nullius momenti sunt. Verum utique est, infidelitatem, aqua ac fidem, esse in intellectu; at si positive est infidelitas, talis non est absque voluntate; sicuti qui credit, ideo credit, quia mentem subicit veritatis a Deo revelatis, & fibi per Ecclesiam suam propositis. Credere non posse nisi voluntas, inquit S. Augustinus. Infidelitas & Idolatria continent multiam odii & contemptus Dei, blasphemiam, & peccati contra Spiritum Sanctorum. Infidelis non enim eidem reficit? Nonne eidem contumeliam facit, cum cordis sui auditum oculat veritatis fidem; & intellectum suum elevet contra Deum supremam veritatem, cum deberet potius illum in servitum redigere, & pi-

[1] Isaie cap. 58. [2] Diff. p. 30. [3] I. Joan. 3. 17. [4] Diff. p. 30. [5] Tom. 7. c. 6. art. 9. Reg. 5. 6. 7. 8. & 9. pag. 769. uiginti ad p. 804. [6] March. 5. 20. [7] Psalm. xxi. 8. [8] March. 6. 1. 2. 3. [9] 2. Cor. 9. 10. [10] Enarrat. in Psalm. 146. & Serm. 85. alias 205. de Tempore.

[11] Propositiones Anonymi. [12] Tom. 9. c. 7. art. 8. Reg. 19. pag. 222. & art. 14. Reg. 7. pag. 162.

privata in obsequium & obedientiam Christi Domini? Idolatria tandem gravorem Deo irrogat injuriam quam Athelstans; Sicutis est qui e Trono Regem suum deturbat, ut ejus loco ad illam dignitatem evehat aliquem ex illius subditis, gravissim crimen committit pro illo, qui Regi non desert honorem Majestati debitur, qui eum non agnoscit, vel oculis claudit ne agnoscat. Idolatria communant veritatem Dni in mendaciam, & colunt ac servent creatore patrem quam creatori, ut inquit Apollonius. (1) Hinc quia honorem soli Dei incorruptibili debitus transfrat ad imaginem hominis corruptibilis, ad aves, bestias terra, reptilia, vel aliquam aliam Creaturam, nonne sunt finis *Dni in hoc mundo?* Idolatria, ut inquit Tertullianus, est crimen principale generis humani. Est reatus summissus facili, & comprehendit malitiam omnium peccatorum, propter quod Christus venturus est judicare homines. Principale crimen generis humani, verba sunt praelaudatio Scriptoris, (3) summissus facili reatus, tota causa fidei. Idolatria, S. Gregorius Nazarenus sit: (4) *Omnium malorum extremum ac proximum est idolatria culus.*

Constat fatis superque ex his, quia alia requiramus, Anonymus ex eorum numero esse, de quibus Apostolus (5) ait: *Conversi sunt in vaniloquio, volentes esse leges Doctorum, non intelligentes neque que loquuntur, neque de quibus affirmantur.*

CAPUT XIII.

De fidei Mysteriorum SS. Trinitatis, & Incarnationis Iesu Christi, necessaria ad salutem.

Christus Dominus post ultimum canem Deum Patrem orans pro propria sui ipsius glorificatione, sic cum alloquitur: [6] *Hec est autem vita eterna; ne cognoscant te folium Dei venimus, & quem misericordia Iesum Christum.* P. Alexander [7] super relatis Christi verbis statuit sequentem regulam, quae respicit necessitatem fidei. *Fides explicita Incarnationis Domini nostri Iesu Christi sub lege gratiae necessaria est ad salutem omnibus & singulis omnibus, cum necessitate precepta, tum necessitate iustitiae.* Deinde venient in eodem sensu de fide expressa ac distincta Mysterii SS. Trinitatis.

Regule iste initium verbis Dei, necnon auctoritati S. Augustini & S. Thomae, quibus Ecclesia columnis firmiter adeo adhaeret. P. Alexander, ut nullo pacto valens ab illis separare. Quanam igitur fronte adest. Anonymus [8] afferre, habe proportionem esse Lutheranam? Satis innotescit, prafatae propositionem eost tantummodo comprehendere, qui rationis ultimam jam fuisse affecti; & in propositione tam perspicua nulla opus est exceptione. Apololi, & ipse Christus Dominus, quoniam verba Patri, P. Alexander exscripti, nulla exceptione nisi sunt: eorum loquendi formulas imitari debemus: temerarius ac impium est iidem contradicere, & super eorum oracula vitiligines adstringere. SS. Augustinus & Thomas nec vitiligine, nec alio pacto se gerunt Theologi. Cur igitur audemus nos diverso pacto loqui, ac Christus locutus est? Christus, qui est eternam verbum Patri, nomine prope callet verum ac proprium loquendi modum? *Sicut Moyses exaltavit serpem in deserto,* inquit ille, [9] ita exaltari oportes filium hominis, ut omnis qui credit in ipsum, non perire, sed habeat vitam eternam.... Qui credit in eum, non iudicatur; qui autem non credit, iam iudicatur est, quia non credit in nomine Unigeniti filii Dei. Apostolus ignorabat verum ac proprium loquendi modum? *In fide vero,* inquit ille, [10] filii Dei, qui dixit me, & tradidit semipsum pro me.... Non iudicari [11] me sine aliiquid inter nos, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum.

Rufius furdus ac mutus, de quo loquitur Anonymus, [12] non nisi infirmi intrit potest de hisce Mysteriis prout requiritur ad expressum & distinctam eorum fidem. Deus impossibilia non jubet. Qui hanc fidem habere nequeant vel propter mentis imbecillitatem, ut fatus, vel ob defectum corporis, ut si furdus et simili ac mutus, salvantur per Sacramentum fidei, videlicet per Baptismum, ut docet S. Augustinus, vel per generalem fidem quam habent de Deo, de suis Mysteriis, de ejus praemis ac iudicis, prout habere possunt per ipsius gratiam, & per intelligentiam quam percipere possunt

ex signis seu mutibus. Tandem si praefatis rusticis Baptismi innocentiam conservasset, quod profecto non est impossibile, credere possumus, Spiritum Sanctum ei explicare tuam fidem, & in eis in anima infundere lucem, quia valeat cognoscere expedit ac distingue hismodi mysteria. Si in Christo manifest, usq[ue] (13) quam acciper ab eo, supplebit deficiens exterme infractionis, & docebit omnia ad salutem necessaria. Cur non poterimus id de Christiano fudo ac muto affores, cum Angelicus Doctor de Ethnico in Sylvis enarrato dicas, (14) quod si vixit iuxta legem naturalem in omnium hominum corde ab ipso Deo insculptum, si peccatum evitaret, prout ipsa naturalis lex dictat, si bonum agit ab eadem prescriptum, Deus vel interna revelatione, vel per ministerium Angelis, non fecit ac misit S. Petrum ad Coriopelum, docet illam omnium quae necessaria sunt ad salutem? Quia Deus, qui vult omnes homines salvos fieri, & agit ademptionem veritatis venire, confevit gratias ad salutem necessarias, is qui obtemperat ponunt, & conatur non folia nature ac libet arbitrii virtibus, tel. etiam auxilio efficaci divine gratiae, quae prevente ac ducit venientes ad se, ut eccl[esi]a S. Profer: *Ex ipso dux est venientibus ad se, Ad proinde in memoriam hypotheti homo furdus ac mutus non nisi propria culpa privaretur auxiliis necessariis ad habendum expressum & distinctum solum Mysteriorum SS. Trinitatis, & Incarnationis Iesu Christi, qua videlicet fuis peccatis obtem possumit.* Verum, abique ergo quod in hismodi meditationibus immoretur. Respondes iusta doctrinam S. Augustini, [15] & decreta Concilii IV. Cartaginensis, [16] primi Africani, [17] & duodecimi Tolentani, [18] abstulendum esse in vita exiunx prestatum rusticum furdum & mutum, si dedit signa penitentie. Illi autem, qui ex culpabilis ignorantia, & quia neglexit intromissionem ad salutem necessarias, non habuit fidem expressam ac distinctam Mysteriorum SS. Trinitatis, & Incarnationis Iesu Christi, non esse absolutionis capax, ut constat ex decisione Ecclesie loquentis per os Innocenti XI. tandem mortis, qui condemnavit hanc propositionem ut scandolosam, & in praxi perniciosem agere ferentem. Anonymus ac aliis corruptis Moralis Defensionibus: *Abiutorius capax est homo, quoniam labor ignoranza mysteriorum fidei, & etiam per ignorantiam, etiam culpabilis, usq[ue]t Mysterium SS. Trinitatis, & Incarnationis Domini nostri Iesu Christi.*

Nullo negotio reprehenditur, Anonymo cordi effe damnatum hunc errorum & ceteris excitare, quoniam impugnat regulam, quam contra illum errorum P. Alexander tradidit.

CAPUT XIV.

De Spe in folium Domum.

NON sufficit tradere Dogma de invocatione Sanctorum, & ostendere contra Heterodoxos unum esse ac salutarem, & optimum esse ad eorum intercessione confugere pro obtinendis gratias ac beneficis Dei per Filium suum Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus est Redemptor ac Salvator noster. Operari infaver fideles docere modum Sanctorum invocandi, ne superficio fidei immixtatur in religioso cultu per ignorantiam Populi. P. Alexander utrumque praefti in sua Theologia, & postquam probavit ac distinxit expofitum dogma fidei, tradidit hanc regulam pro p[ro]xi[mo]. [19] *Cum invocatur Sancti, spes fiduciae in folio Deo collacione est.*

Spes est virtus Theologica, cuius objectum ac finis Deus solus est; & est infaver dominus Dei, per quod expediamus ab eis bonitate, cum certa fiducia, bona nostra salutis & vita eterna. *Maledictus homo qui confidit in homine,* inquit Spiritus Sanctus [20]. In Deo solo sperare debemus, ut non confundamur. Nam ipse solus est Auctor omnium bonorum. Omnes datum optimum; & omne donum perfectionis definiuntur est, descendens a patre bonum, apud quem non est transfiguratio, nec vicecidit obumbratio; inquit S. Jacobus Apololus. [21] *Vitam eternam jure sperare non possumus, nisi quis sumus filii Dei;* & hujuscemodi munieris soli Deo debitores sumus, qui misit Spiritum Sanctum in cordibus nostris, ut possimus clamare Abba, Pater.

[5] Fal-

- [1] Rom. 1. 25. [2] Ephef. 2. 12. [3] Lib. de Idololatria. c. 1. [4] Orat. 38. [5] 1. Tim. 1. 7. [6] Iacob. 17. 3. [7] Tom. 9. c. 25. art. 8. pag. 202. [8] Pag. 31. [9] Iacob. 3. 14. 15. 18. [10] Galat. 2. 20. [11] I. Corint. 2. 2. [12] Pag. 32. [13] I. Corint. 2. 29. [14] In questi. diffus. [15] S. August. lib. 1. de adulter. conjug. c. 26. & 28. [16] Cenc. Carb. 4. c. 76. [17] Arasian. 7. c. 12. [18] Tolitan. 12. c. 2. [19] Tom. 9. c. 2. art. 27. pag. 178. [20] Ierem. 17. 5. [21] Jacob 1. 17.

OPUSCULA.

„ Fallitur igitur gravissime Ecclesia, inquit Augustinus, [1] dum quotidie Sanctam Virginem sic alio loquuntur: *Ei spes nostra, salve.*“

Opera premium erit hoc loco exponere fidelibus verum tenetum hujusce Orationis, aliarumque hujusce generis precium, quas fideles ex Ecclesia prescripto recitant: Mariam Virginem appellamus spem nostram figurato loquendi modo, quia speramus obtinere a Deo gratias & beneficia per Mariam intercessionem. Solus Deus est gratiarum auctor & supremus dispensator, ac fons & per Mariam, veluti per carnalem, ad nos pervenit. Per se ipa Virgo nihil potest; verum multo plura quam ceteri Sancti potest eadē Mariam per meritā Iesu Christi, a quibus eius intercessio totam vim suam habet. Omnes gratias omniaque sua privilegia recognoscit Beatisima Virgo a Divina Misericordia, quae eam praedestinavit ad omni aeternitate, ut esset Mater filii Unigeniti. Respxit Deus humilitatem ancillae sue, & fecit ei magna potest eff. Hac Iesu sponte semper incedat *inxira spes dilectionis suam.* [2] Nullum habemus validorem mediatorum Mariae Virginis apud Iesum Christum supremum mediatores nostrum; [3] Advocatum habemus apud Patrem Iesum Christum, qui est viciuma propitiationis pro peccatis nostris: habemus apostolam apud Iesum Christum Sanctam Virginem eius Matrem. Materna charitate & dilectione pro nobis ipsa intercedit; non est filius Christi mater, sed est infaver mater omnium nostrum. Est virgo & mater secundum spiritum, & secundum carnem; verum non est Mater Salvatoris nostri secundum spiritum, quoniam ipsa orta est spiritualiter ex alio per fidem, qua credit in eum tamquam suum ac omnium hominum Redemptorem. Corporaliter Iesu secundum carnem, mater est Iesu Christi capituli nostri; & spiritualiter fuit secundum spiritum est Mater Membrorum Christi, videlicet hominem, quia sua charitate cooperacione suam præstitit & ipsa naturali felicitate in fini Ecclesie, ut explicat S. Augustinus. [4] Nobis igitur est admodum utile sanctam Virginem invoke in omnibus nostris necessitatibus, & in periculis nostris. Debemus eam speciali cultu honorare, pro carceri Sanctis, ob examinam suam excellentiam, & ob divinam maternitatem; non possumus autem Sacramentum ei offere, eti[us] eius memoriam honorare ante omnes Sanctorum in Sacrificio Missae, quod quotidiu in Altari Deo offerimus. *Maria in honore fit, Dominus adoratur;* inquit S. Epiphanius contra Collyrianos, qui Virginis placentas offerebant in sacrificium per ministerium Devotarum eius. Sicut Virginem non possumus adorare, sic neque ipsam nostram in ea ponere possumus. Credimus, Sanctam Virginem esse gratia plena, esse Sanctuarium innocentium, praesertim sanctitatis, nullo peccato supe iniquitatem, contrivise caput serpentis per Iesum Christum suum filium, esse Dei Matrem, esse Virginem perpetuam, ante partum, in parte, & post partum, intercedere pro nobis apud Deum, nobis summipero utile esse illam invocare in nostris necessitatibus; verum in ipsam non credimus. Hinc speramus, & expectamus a Deo per intercessionem sancte Virginis Marie vitam eternam, & omnia media, quia nos ad eternam vitam possemus perdere. In iusta autem spem nostante non debemus, sed in Deo, ac Iesu Christo eius Filio unicō, Salvatore nostro, qui vult nos exceptare omnia a se ipso per yladim Maris intercessionem. *Sic est voluntas eius, qui tamen non habere voluit per Mariam.* [5] Christus Dominus est omnipotens mediator pro nobis apud Patrem; Maria Virgo est advocata nostra apud Filium. Non dubitamus, quoniam eam Filius exaudiat. Hec est peccatorum scia, haec est tota spes mea, tota fiducia mea, cum Christum nequeat Pater, & Matrem nequeat Christus non exaudiatur. Exaudiatur matrem Filium, & exaudiatur Filium pater. Hec peccatorum scia, haec mea maxima fiducia est, hec tota spes mea. Nec dividimus nos hanc nostram inter Deum ac Virginem, cum per eum intercessionem ad Deum configuramus; sed haec Virginis intercessio nobis scia est, qua ascendamus ad Deum, ut inquit S. Bernardus. In hoc porto sensu Ecclesia vocat sanctam Virginem spem nostram. Si Anonymus, exteriora fana doctrina hostis, spiritum divisionis gerunt, & partem unam honorum operum Deo tribuent, partem aliam humanam voluntari, partem unam cordis ac vita hominis Iesu Christo concedunt, partem aliam mundo, idque praefatae pro accomodatitudine devotionis que stare optime potest cum regulis ac doctrinis corruptis sciculi: si tan-

dem partem eorum bonorum, quae speramus, a Creatore ac Salvatore expectant, partem a Deipara Virginem Mariam; P. Alexander, iisque omnes qui sequuntur principia S. Augustini, ac S. Thomae, & doctrinam Ecclesie, exclamat in omnibus prefatis circumstantibus: *Terum Dei deus.* [6]

CAPUT XV.

De Dilectione Dei.

*I*scuti periculosiores morbi ii sunt qui cor immediatam in vita elicent, condamnare non audemus. Probabile est, ne singulis quidem rigorose quinquennis per se obligare preceptum charitatis erga Deum. Tunc solum obligat, quando tenemus justificari, & non habemus aliam vitam, qua justificari possumus. Tunc bona non tenetur amare neque in principio, neque in diebus vite sue Moralis.

Tres priores ex recentibus propositionibus condemnatae vetare fuerunt, faltem ut scandaloso & perniciose in praxi, ob Innocentio XI. die 2. Martii an. 1679. quartam vero haereticam declaravit, & ut talen denavit Alexander VIII. illius Successor, die 24. Augusti an. 1690.

P. Alexander in sua Morali Theologia regulam statuit memoratis perniciose erroribus & diametro oppositam. *Divini amoris actus,* inquit ille, non semel tantum in vita, neque tunc solum cum debet homo justificari, sed *seipsum, in quo quam frequentissime potest, exercere tenetur.* [7]

Anonymus spirans minarum ac furoris contra regulam tam sanctam insurgit, & cum neque Scripturis, quae charitate ubique docent, & dannant cupiditatem, neque traditionis, neque validis rationum momentis valeat eam impugnare, ad impoturas se convertit. „ Agitur, inquit illa [8] de gravissima obligatione, & sub pena letalis culpa, videlicet, quod si possum intra unius hora spatium elixer virginem non ad actus dilectionis, & nonnulli undevigint eliciam, letalis peccati reus sum, qui praecepit dilectionis, & nisi Dei me obligat ad actus dilectionis quam frequentissime eliciendos.“

Talis porro non est doctrina P. Alexandri, nec quae recitatae fuerunt, illius verba sunt. Non docet ipse, praecepit dilectionis Dei obligare semper, & pro semper ad eliciendos amoris actus, quemadmodum Anonymus falso assertit. Non docet ipse, hominem toties hoc praecepit violare, ac peccare letaliter, quoties potest ad actus dilectionis elicer, & non elicit; sed ait sollemmodo, teneri nos ex justitia ac gratitudine diligenter inquire momenta ac occasiones diligendi Deum, quia omnia ab eo recipimus, quia cor nostrum pro loco Deo conditum est, quia ideo nos creavit Deus, ut cultum, honorem ac obsequium ei praefageremus, & cultus iste in dilectione praecepit consitit. Non cultus iste nisi amando, inquit S. Augustinus. [9] Debemus totam Mariam vita curriculo Deum diligere, non otioso amore, sed amor qui operetur non solum per exercitium aliarum virtutum, & admilmente cetera mandata, sed eliciendo quam frequentissime charitatis actus. Non debemus iusti esse simpliciter, sed debemus credere, & semper proficere in justitia Christiana & charitate, & profecto iste fieri debet frequentioribus actibus amoris Dei. Charitas est plenitudo legis. „ Charitas inchoata est inchoata iustitia; charitas proficiens iustitia; magna charitas est magna iustitia; perfecta charitas est perfecta iustitia.“ inquit S. Augustinus. [10] Modus diligendi Deum, sine modo diligere. [11] Modus diligendi Deum in hoc insuper conflictat, quod in terra ad faciem, quod aeternum in celis facere debemus. Quoniam humana fragilitas, & vita nostra necessitates non sument nos permanere in perpetuo exercitio dilectionis Dei, debemus quam frequentissime possumus amoris actus elicer. Hac proprio indefinita P. Alexandri nec numerum actuum amoris Dei designat, nec tempus determinatum. Non afferit, teneri nos actus amoris elici-

(1) Pag. 22. (2) Cantic. 8. 1. (3) S. Bernard. in Serm. de B.V. Assumpt. (4) S. August. lib. de Sancta Virginitate. (5) S. Bern. Serm. de Nativ. B.V. (6) S. Augustinus. (7) Tom. 9. c. 21. art. 10. Reg. 7. p. 203. (8) P. 33. (9) S. Aug. lib. de Doctr. Christi, c. 22. (10) Lib. de nat. & grat. c. ult. (11) S. Bern. Tract. de Deo diligendo.

cere singulis diei horis, & id non prestat, esse peccatum mortale. Quando erga aliquam perfonam ob maxima beneficia devincti sumus, & vere eam diligimus, quacunque possumus pro eadem facere debemus, & in quacumque occasione amicitia signa eidem exhibere, cum officium id sit gratitudinis. Ex hoc autem non legimus, nos graviter ostendere hanc perdonam quoties id nos præstatim, etiæ possumus, si non agatur de maxima momenta, sed ex tantummodo signum minoris amicitie, & imperfectæ gratitudinis. Deo debitorum sumus omnium que habemus in ordine tum nature tum gratia. Ab eo sequuntur conditi sumus, ille nos conservat, nos redemit, gratias semper largitur, & eternam nostram felicitatem in fruitione fini ipsius nobis reservavit, si cum diligemus, prout debemus, ex iusta corda, ex tua anima, & totis viribus. At diligente Deum ex toto corde & totis viribus qui non elecit amoris aditus quam frequentissime poset? Verum quidem est, non posse nos pertinere ad perfectionem huiusmodi amoris in hac vita mortalitatis, hoc mandatum, quod maximum est in lege, nonnihil in Cœlis perfecta adimplere nobis possibile erit, quando scilicet omnino soluti erimus a lege qui est in membris nostris, contraria legi mentis nostra, a lege, que aggrauat corda nostra, & remittit dilectionem nostram cœsa. Deum. Hoc autem non impedit, quoniam perfectus hic amor nobis præcipiat, ut docet S. Augustinus. [1] Cum ergo nos præcipiat boni tibi perfector, quarevis eam in hac vita nostra habes? Non enim recte curris, si quo corradens est, necessariatur. Quonodo autem scieris, si nullis præceptis ostendatur? Sic igitur curras, nisi ut accipimus bravium. [2] Nam omnes qui recte currunt, primum hoc reportant. Curramus credendo, sperando, Deum desiderando, ergo dœlo, elemosynam, ex corde ac libenter dimittendo in iurias, Deum deprecando, ut vires nobis largiatur, ad felicitatem perficiendum nostrum cursum: "Et si audiamus præcepta perfectionis, ne curere negligamus, ad plenitudinem charitatis." Potesne quis abique remittatis nota efficeret, hanc doctrinam in desperationem conjiceret? Ad proximam redit nos posse? etiæ plus æquo rigidiorem? Revera quid facilis, quam diligere Deum, qui infinitus dobus nostrum invitat amorem, & gratias conferit necessarias ad eum diligendum? Quid dulcior quam amare Deum summe amabilem, qui ineffabiliter perfundit corda diligitione? Ipsi jugo suave est, & onus leve. Simile est jugum Domini alis avium, quibus sursum elevantur, non onerantur. Non sarcina onera, sed ad voluntarii. [3] Si diligenter cuncta facilia sunt, amor Dei nonnulli usque ad difficilest potest. Ut vites nobis largiatur, ad felicitatem perficiendum nostrum cursum: "Et si audiamus præcepta perfectionis, ne curere negligamus, ad plenitudinem charitatis." Potesne quis abique remittatis nota efficeret, hanc doctrinam in desperationem conjiceret?

Revera quid facilis, quam diligere Deum, qui infinitus dobus nostrum invitat amorem, & gratias conferit necessarias ad eum diligendum? Quid dulcior quam amare Deum summe amabilem, qui ineffabiliter perfundit corda diligitione? Ipsi jugo suave est, & onus leve. Simile est jugum Domini alis avium, quibus sursum elevantur, non onerantur. Non sarcina onera, sed ad voluntarii.

[1] Illusterrimus Archiepiscopus, qui S. Augustini doctrinam optime calles, judicet, si libet, quantum hoc propositio Anonymi differat a præfata doctrina S. Augustini.

[2] Aftere, quod homo reueretur eliceret actus dilectionis Dei, quam frequentissime posset, est doctrina que in desperationem conficit.

C A P U T XVI

Sola charitate corda nostra ab amore Creaturarum abstrahuntur, & ad Deum eriguntur.

P Alexander differendo de dispositionibus, quibus fideles Missam debent audire, docet, si fideles huic adorabili Sacrificio interrentes, præterit Dominicus ac festi diebus, debere propriam intentionem nem conlocare intentioni Sacerdotis, & cum eodem modo ipsi proprio, offerre Sacrosanctum Sacrificium; & ut recte ac prout oportet hunc oblationem satisfaciant, debere selplos offerre Deo. Insuper docet, hanc peculiarem oblationem non fu-

, ram ipsi Deo gratiam, sed & contra futuram iugum, & molestem, necnon divinae ultionis esse, & his subiungit esse, nisi dimittat afflictum ad mortalia, & voluntatem quampliūm peccandi, nisi induant spiritum penitentie, & incipiunt diligere Deum; nam affectus ad peccatum mortale neglit, longe repellit a corde hominis, nisi per dilectionem Dei saltem inchoatus. [6] Sola charitate corda nostra ad Deum eriguntur. Mentiit Deus, coram Ezechiel, qui hinc obligationem non facit fatis. Nam quando Sacerdos nos monet sursum elevare corla nostra, sursum corda, & nos respondentes, continuo alia ad Deum esse jam elevata, subversus ad Domum, nunc adhuc terrenis rebus attharet, & opprimitur. Mupondera nostrarum iniuriarum ac passionum. [7] Anonymus de more virtiligat, cum nullo valido rationis momento valeat principia adeo inconclusa impugnare. "Hoc puto, inquit ille, [7] ad nihilum redigitur ipsa, qua anima eriguntur ad Deum, tamquam ad auctorem omnium suorum bonorum."

Verum unque est, spem hominis animum ad Deum suo modo erigeri; ast si imperfete præstat, si informis sit, videlet, ut loquuntur Theologi, charitate definita. Qui degit in peccato mortali, & paratus est iterum procare cum felix aliquo obulerit occasio, concubinarius, qui ultionis avidus est, & quampliūm poscrit in holcken suum irripire vult, & paratus est nunquam ei ignorare; illi profecto spem nondum amiserunt, sicut negat fidem. Nihilominus equi dicere poterit, eorum cor a creaturis abstractum est, & a criminis, necnon ad Deum creatum? Si id est, impiorum cor potest erigi ac Deo coniungi qui tempore corpus omnibus immunditiis commaculatur; erunt membra Christi secundum spiritum, quo tempore sunt membra meretricis secundum carnem. Id porro inter carcerem deliriam & errores nefari Molinos ac Quiescentes non ultimum locum tenet, proscriptiūm se sunt ab Innocentio XI. & ab universali Ecclesia. Enamptum, in quod te projectum Anonymus, & in quod prædictum erroris eum docebat.

Venit propositio P. Alexander probatio, sequentem propositionem, quam tradidit cum disputaret de Peccatorum. [3] Attrito ex neuropunitis peccati confessatione, vel ex genere & passione metu concepta, utilis est, & ad justificationem disponit. Necnam frontem habeat oportet qui Catholicum Doctorem redigunt tamquam faventes errori Lutheri, cum e & contra prædictum errorem expressa damnet, & totis viribus impugnat.

Quia vero Attrito peccatorum non disponit ad recipiendam gratiam in ipso etiam sacramento Peccatorum, nisi vera fides & sincera, & nisi excludat peccandi voluntatem: Si voluntatem peccandi excludat, hinc manifestum est, Attritione servilem non excludere semper haec voluntatem, & non tollere omnino affectum ad peccatum mortale. Refutatur id est dilectioni Dei. Hinc est, quod sapientiores Theologi tenent, Contritionem imperfectam, quæ communiter appellatur Attrito, non sufficere ad impiæ justificationem etiam in ipso sacramento peccatorum, nisi includat amorem Dei verum ac sincerum. Et metu peccatorum gehenna, etiæ bonus ac utilis sit, fatus de non esse, ut peccator Dei gratiam acquirat, nisi adjunctione habeat amorem Dei saltem inchoatum.

Etiæ Tridentinum [4] nullam hanc super qualibet

tatio,

O P U S C U L A .

ratio, per quam impulsus a creatura abstrahitur, & convertitur ad creatorum, & immutatio istud habet modum abique vero amore Dei, saltem inchoatum. P. Alexander hanc veritatem exponit sequentibus verbis. Peccati libalis affectus sola caritate, saltem inchoatus exclusit. [1]

Anonymus per summam audiciam ac temeritatem audet afflere, altata verba P. Alexander preferre puram pauperrimam doctrinam Lutheri circa timorem peccatorum, quia non spiritualiter determinatur ejus bono, sed carnaliter minuit malum quod minatur. Qui non peccat metu peccatorum, similes est hunc, qui venit ad avile omnium, in invadat, & devoret oves: verum quia vigilans pastores latrante canes, nihil potest, non avertit, non occidit. Numquid lupus mutavit naturam, quia oves non tulit? Minime genitum. Numquid quia ovem non tulit, ideo lupus venit & ovis reddit? Lupus venit frenem, reddit tremens; lupus est tamen & frenum & tremens. [7] Si timore gehenna non facit malum, est quidem te fides, quia credis futuram Dei esse iudicium. Gaudet fidei tue, sed adhuc timo misericordia tua. Certissima ergo veritas est, iusta principia S. Augustini, affectum ad mortale peccatum non exalare a corde humano, & non esse omnino ablatum per solam metum peccatorum gehenna, abique amore Dei saltem inchoato.

Tenent id sapientiores Ecclesiæ Theologi, quos autoritate sua tuentur plures proxime elaporum seculorum Sancti, qui sequuntur fidei doctrinam veterum Patrum, S. Thomas videlicet, S. Raymundi, S. Antonii, S. Bernardini Senensis, Venerabilis Ludovici Gratianus, S. Thomas a Villanova, & S. Francisci Salesii, quorum verba exscripti P. Alexander in suo Tractatu de peccatorum. [8] Idipsum tradunt Petrus ac Dominicus Soto, celeberrimi Theologi ex Ordine Predicatorum, qui in Concilio Tridentino praedicaram nominis glorificationis sibi compararunt, Andreas Vega, Jacobus Stella, & Josephus Anglus, ambo Theologi & Franciscanorum Familia, Elias ac Sylvius Doctores in Universitate Dicentiæ, Facultas Theologica Lovaniensis in foliamenti judicio, quod haec super ea prout in favorem Parochorum Gandarensem die 31. Maii an. 1662. quo declaravit: Hanc doctrinam esse Janam, veram, tuam, irreprobabilem, & summa soliditudine docendam ac predicandam esse fideliciter. P. Laynez Generalis Praepositus Societatis Iesu hanc sententiam proponit utiam cum pluribus aliis Theologis in Concilio Tridentino, ut restatur Card. Pallavicinus in Historia Concilii. Eadem doctrinam amplexum sum Patres Edmundus, Augustinus, Maldonatus, Comitulus, & Julianus Haneure ex eadem Societate. Idipsum docent omnes fidei Doctores Facultatis Theologie Parisiensis. De mandato plurium Episcoporum eadem haec doctrinam populis tradidit, ut videres eam in Rituale Adbrebatense an. 1582. Viennensi an. 1584. Carnutensi an. 1581. Egolitensi an. 1582. Rhemensi typis dato an. 1676. de mandato Illustrissimi Mauritiu lo Telleri Archiepiscopi, primi Duci ac Paris Gallie, Provisoris Sorbonici, in Catechismo Diocesis Senonensis an. 1669. Tornacensis, Rupellensis, & Lucionensis an. 1679. in Theologia Morali Gratianopolita, quam Pastorali sua Epistola approbat Eminentis. Gardini, Camerini, & in Operi Reverendissimi Patris Joannis Episcopi Calorienti, Vicarii Apostolici in Belgio, cui titulus Amor penitentis, intitulato proprio Clero, & approbat a tribus Episcopis Gallie, & a decem Doctotoribus Sorbonicis. Anonymus num dicere audebit, omnes memoratas Ecclesiæ, viros Santos, eruditos Episcopos, celeberrimos Doctores tradidit, utiamque doctrinam Lutheri? Num contemnet eodem pacto Illustriss. Archiepiscopum Rothomagenem, qui eadem adhuc tenet sententiam, quam olim propugnavit in Sorbona die 13. Junii an. 1676. in hac Thei: Attrito concepta ex fide metu pena attenua non sufficit ad justificationem impiæ in Sacramento penitentias, & necessario includere debet amorem Dei verum ac sincerum, saltem inchoatum. Opinio de sufficiencia Attritionis abique amore Dei, et inventum quorundam Theologorum proxime præteriti temporis, & in praxi tua non est iudicio etiam eorum qui prius tenent fedes inter illius opinionis patrones: [9] & Concilium Tridentinum non solum non sicut eorum ex foliamento opinioni, qui afferunt, Attritionem ex foliamento penitentiam, sed ut vel ipsi puri valent eis minari, quin illum prodant indicium sententiae, Nat. Alex. Opise.

[1] Tom. 9. p. 821. [2] Seff. 14. c. 4. [3] Tom. 4. c. 4. art. 3. prop. 5. p. 138. [4] Seff. 6. cap. 6. & Seff. 14. c. 4. [5] Epist. 145. alias 144. [6] S. Augst. Ierm. 25. in Psalm. 118. [7] S. Augst. Ierm. 179. alias 70. de Veritate Apollini c. 8. [8] Tom. 4. c. 4. art. 3. prop. 7. [9] Canis Relig. 5. de panis. Suarez in 3. p. quest. 90. Diffus. 15. Seff. 4. n. 17. Sanchez in Summa lib. 1. c. 19. n. 34. Beran. Tract. 1. c. 4. quest. 9. de bonis. & malis. human. ab Gamacab. de penit. c. 8.

(1) Lib. de perfect. justitiae, c. 8. (2) I. Cor. 9. 24. (3) S. Augustin. (4) Lib. de Spir. & li. c. 33. (5) Propositio Anonymi p. 36. (6) Tom. 9. p. 621. (7) Pag. 34. (8) Enarrat. in Psalm. 120. (9) Psalm. 85. (10) I. Tim. 3. 15. (11) I. Joan. 3. 15. (12) I. Cor. 16. 22. (13) Luke. 7. 47.

" solimmodo stare sententia, que requirit amorem Dei, saltem inchoatum. Illustris. Benignus Bossius Episcopus Meldensis, & Franciscus de Harlai Sancte memoris Archiepiscopus Parisiensis approbarunt, propria etiam adjecta subserptione, hanc Thesis, primus quidem tamquam Præfens, alter vero tamquam Magister. Illustris. de Noailles Archiepiscopus Parisiensis sambem sententias proponavit in Sorbona dum adhuc erat in Lycetia, & certus sum, eum sententiam suam non immorata, quia tunc doctrina, tum exemplo totus est in Diocesi sibi commissa Imperium dilectionis Dei quaquevorum extendat. Doctrina horum Praefulgenti pura utique doctrina Lutheri. P. Alexander regreter potest Anonymus id quod S. Augustinus dicebat Julianum Pelagianum, qui cum incusabat erroris Manicheorum. Cernit nemo cum quibus tua malitia sustineat, tunc cum quibus mibi sit causa communis, quam nulla consideratione fibria pulsare calamitas, & expugnare canatis? Cernit quam tibi perniciem saepe horribilem ostendit talibus, & quam mibi gloriosum quodlibet enim audire cum talibus? Si cernis, corne, & tandem tace. (1)

Anonymus nondum arma ponit, & ait, „per spem nos diligere Deum aequae per charitatem, cum hoc tametsi discrimine, quod per illam Deum diligimus amore interestato, tamquam nostrum summum bonum & solam nostram beatitudinem; & per istam illum diligimus amore benevolentia, tamquam ens summe perfectum, quod omnes affectus nostros sibi conciliat & attrahit. Igitur P. Alexander quando affert, solam charitatem extingueat in nobis actualiter, tunc amor, declarat, ipsum amorem Dei, prout est nostra Beatiudine summa, non posse destruere amorem peccati, & cor nostrum ab illo avellere. Ex quo manifeste sequitur, quod impius, quo magis salutem suam desiderat, est mali hypocrita. Quem quidem errorem pejorare esse errore Lutheri, nemo poterit inficiari.“

Nemo profecto adeo stulte, ut Anonymus, potest ratione, siquidem ipsa loquendi formulam ignorat. Si puerum in Catechismis interroges, melius respondebit; nam si ab eo petas, quemam sit virtus, cuius est diligimus Deum, illicet reponer, esse Charitatem: Anonymus & contra afferit esse Spem. Si id verum sit, iam nec lethalis culpa poterit impediare quoniam diligamus Deum; & exinde sequetur, gratian & iustitiam christianam amitti non posse nisi per solam desperationem. Vide modum, quomodo Anonymus tenuis fine sensuorem Calvinistam adoptet. Ex ipsis doctrina consequens erit, quod ille, qui corpus tuum impudicitum comaculat, amorem Dei custodit, dummodo in ipsum speret; quod illius cor peccato non adhuc eodem profuso tempore que peccat; quod superior animi sui pars non communicabit cum inordinatis affectibus partibus inferioris, donec aliqua spes in ea suparet. Nemo ignorat hunc errorem unum esse ex primis erroribus Quirini, & principium omnium abominationum recentiorum Gnosticorum, scilicet Sectatorum Michaelis de Molinos. Amor Dei, prout est fons totius justitiae & summa nostra Beatiudine, potest quidem affectum peccati delere, & hominis cor ab eo evellere; ast amor est non est actus spes, sed est actus charitatis: hinc improprie appellatur amor interestato. Diligere Deum, quia erit aeterna nostra beatitudine, est diligere Deum super omnia, & amore praeditio, amorem caro & gratia. Diligere Deum amore interestato, est cum diligere intuitu & spe alterius boni praeter ipsum Deum, ut scilicet divitias, honores, temporalia commoda nobis largiatur. At diligere Deum tamquam summum nostrum bonum, est illum diligere gratia & modo loqui Charitatis proprio. Doct id S. Augustinus expoendo haec verba Propheta: (2) Quid enim mihi est in celo, & a te quid volui super terram? Deus cordis mei, & pars mea Deus in eternum. En id quod appellatur cor sicutum, inquit laudatus S. Doctor: (3) Factum est cor sicutum; gratia jam amatur Deus, non ab illo petit aliud premium. Qui ab illo petit aliud aliud bonum, & hujuscemodi alterius boni inuitu Deo famulari vult, plurius profecto hoc bonum facit, quam ipsum Deum, a quo prædictum bonum sperat. Quid ergo? Nolum premium Dei. Nolum præter ipsum, premium Dei, ipse Deus est. Hoc amat, hoc diligit: sicut dixerit, non erit casus amor. Hoc incensus amore ajebat David: (4) Inclinari cor meum ad facienda justificationes tuas in eternum propter retributionem. Retributio, inquit S. Augustinus, quam David sibi propon-

(1) Lib. 1. contra Julian. c. 4. (2) Psalm. 72. (3) Enarr. in Ps. 72. (4) Psalm. 118. 112. (5) Serm. 23. in Psalm. (6) Enarr. in Psalm. 53. (7) I. Joan. 3. 2. (8) Joan. 14. 21. (9) Enarr. in Psalm. 38. (10) Seneca. (11) Joan. 5. 6. (12) Propositiones Anonymi.

nit, est ipse Deus. Ut in eternum diligenter, in eternum mereatur habere quod diligere. (5)

Ideo David, qui vir erat secundum cor Dei, alio loco dicit: Voluntas sacrificabo tibi. Colans te, non sacrificio animalium, sed sacrificio laus. Quomodo erit voluntarium? quia gratis amo casto, amore cum quem laudo. Gratis amo, inquit S. Augustinus, (6) quod laudo Deum, & in ipsa laude gaudio..... Laudatus voluntate, amorem caritatis; gratuum sit quod amare & quod laudare. Quid est gratuum? Ipse propositus, non properat aliud. Si enim laudas Deum, ut de te aliud aliud, jam non gratis amas Deum. Embosferi si te uxori tua properat diuinitas amaret; & fore si tibi paupertas accidere, de adulterio cogitaret. Cum ergo re a conjugio gratis amari velis: tu Deum propera aliud amabis? Quid premium accepturus es a Deo, o Avares? Cernit quam tibi perniciem saepe horribilem ostendit audire cum talibus? Si cernis, corne, & tandem tace. (1)

Amat igitur Deum amore puro & gratis iuxta principia S. Augustini, qui eum diligit tamquam summum beatitudinem. Diligit Deum puro & casto amare. Cor castum non est, ejus amor non est perfecte purus, si Deo famulari properet merecedem. Eiquid igitur? Nulla merces retributio nobis Deo interventibus. Usque; sed ipse Deus erit merces nostra, quia vidimus eum feci est. (7) Audi quid Christus eis dicat quos diligit: Qui habet mandata mea, & servat ea, isti est qui diligit me. Qui autem diligit me, diligenter a Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum. (8) Si non amas, inquit S. Augustinus, (9) parum est. Si amas, si suspiras, si gratis colis eum, a quo gratis empus es, & inquietum habes cor desiderio ejus; noli extra cum aliquo ab eo querere: ipse tibi sufficit. Finem dicendi nunquam facerem, si omnia proferre vellem, quia S. Augustinus, aliquo Eccliesie Patres hac super re tradiderunt.

Inpius, qui salutem suam desiderat, non est ideo hypocrita; verum haec desideria non sufficient ad suam hypocrisiam, nisi copulenter cum dilectione Dei. Desideria salutis sunt compositiones remoto ad impiorum conversionem. Desiderium gratia est initium gratiae, est effectus minoris illius gratiae, quam Theologi appellant sufficientem, cum qua peccator ad Deum nonquam converterit, & ad Deum nonquam redit, nisi eum atrahat Deus validior auxilio gratiae visitricis, & validissimo ac invincibili impulsu agat super eum voluntatem, quo eum determinat ad amorem iustitiae. Paratus sum, velle sanari, fuit.

Hinc est quod ipse Christus Dominus Paralyticum sic alloquitur: Vis fatus fieri? (1) Innumeri profecto aeterno igne cruciabuntur, qui saltem perorant aeternam. Hoc desiderium est inutile nisi sit efficax, & nisi coniunctum sit cum odio ac detestatione peccati prot est offensa Dei, eique summe dispergit; & nisi hoc desiderium ad novas vita inchoationem nos determinet. Afferre, quod Deum diligimus tamquam summum nostrum bonum per spem, & non per charitatem, idem profut est ac simul confundere aetas harum durior virtutum theologiam; & qui id afferit, se omnino cachimoni exponit, aque ac si dicaret, nos oculis audi, & auribus vide. Anonymus quid dicat ignorat, cum ait, hanc doctrinam sapere Janiensem. Vix Discipuli S. Augustini, qui recitunt ac imaginant omnes propositiones Janieni Episcopi Irenensis & Michaelis Baij, docent iuxta principia prælaudati præclarissimi Doctoris, solam Dei dilectionem posse omnino definire affectum peccati mortalium. Plura addere haec re opus non est.

Videat modo Illustris. Archiepiscopus, num sequentes Anonymi propositiones Censura debant inveni.

(1) Afferre, quod sola Charitas, saltem inchoata, potest auferre a corde hominis affectionem ad peccatum mortale. Per Spem Deum diligimus aequem ac per Charitatem. Qua oppositum tueris, est Janienista.

CAPUT XVIII.

De Aquivocationibus & Restrictionibus mentalibus.

Sicut aquivocationes ac restrictiones mentales frequentissimi usus sunt in mundo corrupto, hinc omnes qui genio facili indulgent per laxorem & accommodatam Moralem, toti sunt eas a culpa excusant. Verum Filii lucis ac veritatis, qui sunt pri-

prudentes secundum carnem, quam filii facili, docent, utrum aquivocationum ac restrictionum mentalium efficiuntur. Nonquam errari talius existimat, inquit S. Augustinus, (1) quoniam cum in amore nostro veritatem, & refectione nimis fatigatis erratur. Qui enim severa reprehensione, hoc minium dicunt esse. Ipse autem veritas fortasse adhuc dicit, Noncum est factus. Gloriosus iugis est excessus P. Alexandri in impugnatione Aquivocationum ac restrictionum mentalium, quia excessus iste manaret ex ejus amore veritatis & odio mendacii. Verum ne in hac materia, sicut nec in aliis Christiani Moralibus plus aquo rigidor est P. Alexander, quoniam Regulas suas ex Sacris Scripturis deponit, & e Sanctis Patribus. Duodecima regula, quam statuit circa juramenta & perjuria, ita se habet.

(2) Hostes etiam publicos doloso iuramento & mentales restrictiones non licet. Qui id fecerit, vel tenet, letalis perjurii reus est.

Hoc decido P. Alexandri fundatur in Sacra Scriptura & in autoritate SS. Patrum, praesertim S. Augustini, S. Prosperi, doctissimi Archidiconi Ferrandi Cartthaginensis in sua Epistola ad Comitem Reginonem, S. Gregorii Magni, Concilii cuiusdam Gallicani celebrati Troffayi in Diocesi Lucionensi an. 409. & Decreti Innocentii XI. Sancte Memoriz, qui inter ceteras damnavit tamquam heres, & in præceptis patrictis sequentes propositiones, affectu pena excommunicationis reservata Sancta Sedis contra illos qui eas tuerintur, aut in publicis vel privatis concertationibus de illis agant, nisi agant ut impugnent.

Si quis vel filius, vel cotem alii, sive interrogatur, sive propositio sive reprobatio, sive reparatione, sive quoniam die feste, se non fecisse aliquid quod non fecerit, intelligendo intra se aliquis aliud quod non fecerit, vel aliam vitam ab ea in qua fecerit, vel quodvis aliud adhuc verum, revera non manetur, nec est perjurio.

Causa justa intendi his amissibilis est, quoties id rescriptum aut ultius est ad salutem corporis, honorum, rerum familiarium tuerintur, vel ad quilibet alium virtutis actiones, ita ut veritatis occultatio confundatur tunc expeditus & studio.

Eas propositiones, quas Ecclesia proscriptit. Regula P. Alexandri eas directe impugnat. Anonymus querit sententiam prælati impugnat: qui tamen perspicuum est, nec nisi craftioris materiarum bono nequit cum percipere. Verum opus non est ab eo coquendre quid significare velit, cum nullus negotio competentum sit ei cori esse & ciboribus excitare errores ab Innocentio XI. proscriptis circumscriptionibus mentales & aquivocationes. Creditur ipse post le omnibus huc facere, & illudere omnibus suum libellum legibus, hic figura, quam non Rechoris hec um est, sed Rethorici diceret. Nil dicam, inquit ille, de Doctrina P. Alexander circa aquivocationes: ad aquivocationem longe magis quam ipse abbreviatur, in eo verum summa posita est, quod aquivocatione pacto impugnatur, ut non propagetur mendaciam ex nomine ardore illud proficiendi. Quid sibi vult hoc indigesta legem, ut veritate sit, & illudere omnibus suum libellum legibus, hic figura, quam non Rechoris hec um est, sed Rethorici diceret. Nil dicam, inquit ille, de Doctrina P. Alexander circa aquivocationes: ad aquivocationem longe magis quam ipse abbreviatur, in eo verum summa posita est, quod aquivocatione pacto impugnatur, ut non propagetur mendaciam ex nomine ardore illud proficiendi. Quid sibi vult hoc indigesta legem, ut veritate sit, & illudere omnibus suum libellum legibus, hic figura, quam non Rechoris hec um est, sed Rethorici diceret. Nil dicam, inquit ille, de Doctrina P. Alexander circa aquivocationes: ad aquivocationem longe magis quam ipse abbreviatur, in eo verum summa posita est, quod aquivocatione pacto impugnatur, ut non propagetur mendaciam ex nomine ardore illud proficiendi. Nec in Cœlo, nec in Schola Christi Domini originem aquivocationum ac restrictionum mentalium reperi possimus. Demost. qui est Pater mendacii, illarum est prius Author. Ille utsus est ipse non solum in falsis Oraculis Ethnorum, sed etiam ab ipsis Mundi exordiis in Paradiso terrena, ut obseruat Ruperus Abbas: (5) Nam quando primis parentibus promulgit quod non morentur edendo veritatem fructum, imo & contra eorum oculiflatim aperientur, ea verba in diverso protulit sensu ab eo, in quo intentebat quod acciperentur ab Adamo & Eva. Sensu Demonis erat, quod non morentur morte corporis statim post eum fructus vetiti, & quod eorum oculi aperientur ut dignoscent propriam ignominiam & confusione; & contra Adam & Eva crediderunt feum tum mortem anima vitatos, tum novam sapientiam acquirituros.

Quod si circumstantia adeo difficiles occurrent in civili vita, nonnulli per aquivocationem aut per juramentum cum restrictione mentali vitam nequeant, non idem tamen licet, nec permittit dici, possunt juxta divisionem legem. Si quis præfatas difficiles circumstantias vitare non posset, vel parentis aut propriam vitam, vel honorem aut bona aut fecerit Principis conservare, vel hareticos detergere ac ad Catholicam Ecclesiam reducere, vel procurare Baptismum puro in vita discrimatione jam constituto, nisi corpus suum tradaret impunitus; effet ne licetum hoc medium ad eorum præsumat ac impunum ad vitanda gravissima mala, vel ad procurandum aliquod bonum gravissimum etiam momentum. Causa fuit amor habitationi nullum relinquit.

Nat. Alex. Opus.

(1) Lib. de mendacio c. 1. (2) Tom. 9. c. 4. art. 3. Reg. 12. p. 678. (3) Nec honestas nominis malitiam palliat, nec vox poterit abolere reatum. Innocent. III. Epist. ad Cantuarianos Archiepiscopum.

(4) Cap. 12. c. 13. (5) Lib. 5. in Gen. c. 7.